

Centre d'Anàlisi i
Programes Sanitaris

www.caps.cat caps@pangea.org

MEMÒRIA d'ACTIVITATS del CAPS 2010

"La Salut és aquella manera de viure que és autònoma, solidària i joiosa"

ENTITAT

CENTRE D'ANÀLISI I PROGRAMES SANITARIS (CAPS.),

París 150, 1o. 2a. -08036 Barcelona, Telèfon: (93) 322.65.54.

NIF: G08830127.

Activitats 2010

Presentació. Entitat i Junta	pàg. 2
Participació i salut .	pág. 5
Medi Ambient:	pàg.13
Programa DSQ (Dones Salut I Qualitat de Vida)	pàg 15
Publicacions.	pàg.24

Presentació. Entitat i Junta

La nostra entitat es fundà el a 21 d'abril de 1983, i està inscrita al Registre d'associacions de la Generalitat de Catalunya, amb el número 6235 de la secció 1a. del Registre de Barcelona, i al Registre Nacional d'Associacions del *Ministerio de Justicia e Interior* con el protocolo 52321b

El Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris (CAPS) és una organització no governamental, una associació científica sense ànim de lucre que, des d'una perspectiva sociosanitària i a través d'un plantejament pluridisciplinar, pretén agrupar a professionals, ciutadans i ciutadanes interessats a contribuir a l'intercanvi d'idees, a la reflexió i a la investigació, en torn els problemes relacionats amb la salut.. Fou fundat l'abril de 1983 per un grup de professionals de la medicina i les ciències socials.

Aquest any al mes de Juny l'Assemblea hem escollit nova Junta **Directiva** , amb nova presidència:

Presidència:	Esperanza Aguilà Ducet
Vicepresidències:	Carme Valls Llobet i Josep Martí Valls
Secretaria:	Carme Catalan Piñol
Tresoreria :	Josep Soler Amigó
Vocalies:	Mercè Fuentes Pujol i Albert Ferrís Pellicer, Margarita López Carrillo, Olga Fernandez Quiroga Mercè Canet Ponsa, Carme Borrell Thió

Intervenció de la Nova presidenta a l'assemblea:

“Som un equip”

A l'assemblea de socis i sòcies del passat mes de juny, quan es va acceptar la proposta de la Junta per a la seva renovació, en la que se'm proposava el relleu a la presidència, i després d'un breu però intens debat sobre l'estat del sistema sanitari al nostre país, la Carme Valls i tots els que hi érem a la sala de reunions del CAPS, varem riure al fer referència al meu nom, Esperança, com l'esperança de futur de la nostra associació. No ha estat fàcil fer-se a un nom que evoca un horitzó tan ampli - vaig dir rient -, quan era petita m'anava gran i ara que el porto còmodament no voldria que a vosaltres us generés falses expectatives.

Quan l'any 1998 vaig venir per primera vegada al CAPS vaig trobar el pensament ben estructurat i construït que feia anys perseguia en solitari. Vaig sentir l'alliberament que et tranquil·litza al trobar *el grup*, i la certesa contundent de que mai més em sentiria sola davant les inquietuds i les preguntes sense resposta satisfactòria, a les que la meva professió m'abocava constantment.

Des de llavors no he deixat de creure en la nostra capacitat d'anàlisi i reflexió conjunta i multidisciplinària que es feia palesa cada vegada que participava en un dels nostres debats.

Com sabeu la meva implicació al CAPS ha estat centrada a les activitats del Programa Dona, Salut i Qualitat de Vida (DSQ). Aquest espai compartit m'ha permès créixer com a persona i com a professional, qüestionant la *ciència androcèntrica* apresada i reconstruint de nou el saber i les experiències viscudes analitzant-les des de la perspectiva de gènere. La situació de la sanitat pública al nostre país ens planteja un munt d'interrogants i inquietuds. Així que feina, de la que sabem fer al CAPS, si volem no ens faltarà. Però hi ha una que és interna, que hem de fer entre els socis i les sòcies, que a mi especialment se'm dibuixa a l'horitzó com un repte. La imatge va aparèixer amb força el vespre de l'assemblea, mentre anava escoltant als que estàveu allà asseguts en rodona i ens posàveu al dia de les activitats i projectes del programa Dona, Salut i Qualitat de Vida (DSQ), del Grup de Participació i Salut (GPS) i del Grup de Salut i Mediambient (GMA). Quan em va demanar unes paraules, les primeres com a presidenta, després de riure i d'agrair us vaig parlar de la necessitat que jo sentia d'estendre ponts entre els tres programes. La visió d'aquesta necessitat naixia de la meva participació activa a alguns projectes del DSQ i del coneixement de les activitats dels grups GPS i GMAS per la meua presència a la Junta i, sobretot, de la convicció del benefici que ens reportaria compartir les experiències i els sabers.

Agafar el relleu de la presidència del CAPS de la mà de la Carme Valls Llobet m'omple de satisfacció. La seva passió i dedicació al llarg d'aquests anys és prou coneguda per tothom i jo particularment he après molt al seu costat. Vull manifestar en aquestes breus línies el meu agraïment, gràcies Carme, i també a la Junta, als membres que renoven i a la Carme Catalàn que ha volgut acceptar la secretaria, i a l'Assemblea que ha confiat en mi. La meua confiança descansa en la idea de que vosaltres creieu amb tanta fermesa com jo mateixa, que som un equip. Esperanza Aguilà Ducet

ACTIVITATS 2010

PARTICIPACIÓ I SALUT

Les accions sobre participació venen orientades pel que el 2009 vam definir a l'JORNADA D'EXPERIÈNCIES I NECESSITATS EN PARTICIPACIÓ CIUTADANA EN SALUT:

EL NOSTRE MODEL DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA EN SALUT

1. Els ciutadans i ciutadanes són els primers i principals responsables de la seva salut individual i solidari amb la salut col·lectiva i del medi, entenent la salut no com absència de malaltia sinó com una manera de viure raonablement autònoma, solidària i joiosa, el que possiblement comporta un canvi de paradigma en la visió del model de serveis de salut.
2. Els ciutadans han de ser corresponsables en les polítiques, estratègies i objectius sanitaris, amb la seva prioritització, en cada nivell de representació: CatSalut, Governos Territorials, pobles o districtes, barris i centres sanitaris.
3. Per aquest motiu, els ciutadans i ciutadanes han d'estar presents, d'una manera significativa, en tots els nivells de decisió del Sistema Públic de Salut, d'una manera estructurada: Consell de Salut del CatSalut, ICS, Consells de Salut dels òrgans de Govern Territorials, Consells de Salut de centres sanitaris (hospitals i Atenció Primària), Consells de Salut de municipis o districtes i comissions de salut de poble o barri.
4. Representativitat dels ciutadans en els Consells de Salut dels diferents nivells: els ciutadans han de recollir les necessitats i demandes de la seva comunitat, i donar compte a la comunitat de la seva acció al Consell, d'aquesta manera es constitueixen en agents experimentats en els Plans de Salut Comunitaris.
5. L'administració de Salut i els responsables dels Consells de Salut han de posar els recursos necessaris per un funcionament òptim dels òrgans de participació. La transmissió de la informació i la resposta a les demandes,

en tots els àmbits, ha de ser àgil, entenedora i accessible, caldrà formació en el procés de participació.

6. Els ciutadans, conjuntament amb els professionals, fonamentalment de l'Assistència Primària i la Salut Pública, tenen una tasca important d'informació, sensibilització i educació de la comunitat, per la promoció de la salut, la prevenció i la bona utilització dels serveis de salut. Caldrà dotar a l'Atenció Primària dels recursos i temps suficient per dur a terme aquesta tasca

ACCIONS :

CELEBRACIÓ DE JORNADES I DEBATS:

Jornada "Com Millorar la Qualitat Democràtica en l'àmbit de la salut i el sistema sanitari" 4 de maig de 2010

Resum de la Jornada

Es varen inscriure 108 persones, assistents a la Jornada 80, tant professionals de la salut com entitats i ciutadans relacionats.

Documentació distribuïda:

Quadern CAPS sobre participació,
Resum Llibre Verd de Qualitat democràtica de la Direcció general de Participació Ciutadana de la Generalitat de Catalunya, i les intervencions de Pep Martí i L'Olga Fernández Quiroga del CAPS, de l'associació APQUIRA (Associació de persones afectades per productes Químics i Radiacions), de la Marta Solé .Unitat d'Atenció al ciutadà del Hospital Unversitari de la Vall d'Hebron i el text de l'Angels Martinez de Dempeus sobre "La millora de la qualitat democràtica"

Comunicacions:

*Marc. Rius.. Director General de Participació Ciutadana de la Generalitat de Catalunya.: *Interès i objectius de la Direcció General de Participació*

*Fernando Pindado. Subdirector general de Participació en l'Àmbit Local: Iniciativa del Llibre Verd de la qualitat democràtica en els sistemes públics.

*Josep Martí Valls de la Junta del CAPS :*La participació per millorar la salut i el sistema sanitari. L'acció ciutadana i dels professionals*

*Francesca Zapater. FOCAP (Forum d'Atenció primària). *La participació i les necessitats dels professionals de la salut*

*Olga Fernández Quiroga. GPS del CAPS. La participació en els Consells de Salut

Altres experiències de ciutadans, usuaris i professionals:

Associacions d'afectats/des: Mari Carmen Gómez de Bonilla de l'associació APQUIRA

El treball de salut comunitària: Rosario Jimenez CAP Vallcarca-Sant Gervasi
Mes autonomia en els CAPs de l'ICS. Jaume Benavent, ICS (Institut Català de la Salut)

Els serveis d'atenció als ciutadans en els hospitals: Marta Solé. HUVH

La Web d'opinió dels ciutadans. Olga Fernandez. E-Criterium

Es va donar la paraula als assistents a la fila 0 que varen aportar les seves opinions, experiències i propostes:

Isabel Ribas.... Ajuntament de Barcelona

Toni Barbera. Dempeus per la Salut Pública

Roger Bernat. ACDSP (Associació Catalana en defensa de la Salut Pública)

Carme Valls. CAPS Griselda Martin. UGT Toni Tuà. CCOO

Després d'un ampli Debat molt participatiu podem resumir:

Formes i nivells de millora de la qualitat democràtica i la participació

Hi ha diverses formes i nivells d'actuació, totes amb l'objectiu, de millorar la qualitat democràtica.

- La utilització responsable dels Serveis d'atenció al ciutadà
- Voluntariat en salut en les seves diverses formes
- Formar part d'Associacions d'afectats, de pacients, etc
- Participar en Plans comunitaris
- Participar en Òrgans establerts: Consells, comissions
- Iniciatives ciutadanes al Parlament, al municipi, al Departament
- Consultes per temes concrets, referèndums, etc
- Consens sobre les condicions mínimes de funcionament
- Voluntat política, responsabilitat i implicació ciutadana i dels professionals
- Transparència: en els objectius, en les regles del joc, en el funcionament, en les competències, en la informació de dades.

- Devolució de la informació: de les propostes aprovades o rebutjades Sense aquest aspecte la participació serà fallida.
- Seguiment dels acords i avaluació de la seva implantació
- Millora de la salut col·lectiva i del sistema de salut. Com a objectiu principal.
- Col·laboració. Diàleg. Debat. Deliberació. Acceptació de la dissensió. Compartir decisions
- Informació adequada i accessible en cada nivell
- Reconeixement social del treball

OBJECTIUS

- Crear **coneixement** col·lectiu per la gestió dels serveis
- Reforçar la democràcia
- Educació continua en la cultura democràtica **pera a les institucions, entitats i ciutadania**
- Implicació **social** de tots els subjectes de participació
- Cohesió **social**
- Responsabilització **de cada subjecte de participació en la part que li pertoqui.**

CONDICIONS

- Que tots els subjecte de participació s'ho creguin
- Que la participació es doni tant pels temes de qualitat i control dels serveis com per les polítiques sanitàries (pressupostos, noves prestacions, nous equipaments, noves formes de gestió i organització, etc)
- Que aquests temes siguin tractats en els Consells abans de ser aprovats per l'administració i les aportacions tinguin un retorn raonat.
- Abans de crear noves entitat de participació s'ha de fer que funcionin les que ja existeixen
- Que hi hagi una política col·laborativa i participativa interadministració.
- No cal començar de zero
- Les institucions han de posar tots els mecanismes necessaris per facilitar la participació
- Debat social sobre la sanitat, les seves prestacions, a quins nivells s'han de donar, etc
 - Plans directors sanitaris amb debat social i participació dels professionals (també de nivell de l'atenció primària)
 - Pla intern de millora democràtica del Departament de salut
 - Decisions compartides amb els pacients i professionals. Fomentar l'Autonomia del ciutadà i la seva responsabilitat en la salut
 - Millora en la distribució de recursos entre nivells.

- Es considera que per que uns Consells de Salut siguin més efectius hi haurien d'estar, junt amb l'administració i els ciutadans, els proveïdors de serveis del territori determinat

DEBAT SOBRE COM MILLORAR LA QUALITAT DEMOCRÀTICA EN EL CAMP DE LA SALUT.

Reunió d'un grup de professionals de la salut

Organitza: Direcció General de Participació ciutadana. Generalitat de Catalunya i Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris (CAPS)

Data: Divendres 12 de març de 2010 a les 16,-h.

Participants: 16 professionals de la salut, de l'àmbit assistencial, salut pública o gestió. (5 persones excusen l'assistència)

Comentaris generals: sessió de tres hores, molt participativa, tots els assistents demostren que coneixen l'existència d'òrgans de participació en sanitat i mostren el seu interès en que aquests siguin útils per millorar la salut del ciutadà i la qualitat del sistema de salut.

Continguts del Debat i aportacions prèvies:

Previ al debat s'havia recomanat als assistents la lectura de quatre documents:

- *La participació en l'àmbit de la salut a Barcelona.* Isabel Ribas. 2009; Quadern CAPS temàtic nº 2
- *Els Consells de Salut dels Governos Territorials de Salut.* Albert Torrents. 2009; Quadern CAPS temàtic nº 2
- *Els Consells de Salut. Anàlisi avaluació i conclusions.* Olga Fernández. 2009; Quadern CAPS temàtic nº 2
- *La Governança del Sistema de Salut. Un procés participatiu.* CatSalut. Documentació de la Jornada del 18 de novembre de 2009

Intervenció del Fernando Pindado: Explica la intenció de la Direcció General de Participació d'elaborar un document d'anàlisi i propostes (llibre verd) per millorar la qualitat democràtica de l'administració pública.

Explica també els tres àmbits d'acció democràtica: la democràcia representativa (eleccions al parlament i formació de govern) l'acció directa dels ciutadans (iniciatives parlamentaries, referèndums, etc) i la democràcia participativa en òrgans establerts a tal fi (exemple: els Consells de Salut).

En aquest Debat ens centrarem en l'anàlisi i propostes fonamentalment en aquest darrer àmbit, sense excloure altres possibles propostes.

El Josep Martí, explica que l'ajuda del CAPS a aquest projecte de la Direcció General de Participació ha estat de convocar aquest grup de professionals de la salut pel Debat i organitzar el proper dia 4 de maig una Jornada oberta a professionals, ciutadans i gestors, sobre el mateix tema.

Breu introducció al tema per part dels autors dels articles recomanats del Quadern CAPS: Isabel Ribas, Albert Torrents i Olga Fernández (que aporta un document d'anàlisi més ampli)

- **DEBATS AMB EL SÍNDIC DE COMPTES EN RELACIÓ A L'INFORME COMPLIMENT DEL RETIMENT DELS COMPTES DE LES ENTITATS DE L'ÀMBIT SANITARI PÚBLIC EXERCICI 2008**

REALITZACIÓ DE SEMINARIS D'AUTOFORMACIÓ

Sessió d'autoformació sobre els materials de la Jornada "¿Salvar el SNS ? Una agenda de rescate" presentació i discussió dels informes de la Fundació Salud Innovación y Sociedad i de Antares consulying.
 El document d'Antares es pot consultar a: www.10-medidas-para-afrentar-el-gasto-sanitario.com

Sessió d'autoformació sobre les TICs per l'Olga Fernández Quiroga
 Que són,
 com utilitzar les xarxes etc..
 Pràctiques

PROJECTE DE DINAMITZACIÓ I FORMACIÓ PER LA PARTICIPACIÓ RESPONSABLE EN CONSELLS DE SALUT A BADALONA

Hem desenvolupat a Badalona aquest projecte finançat la Diputació de Barcelona que té com objectius:

- Enfortir els valors de: salut, responsabilitat personal i col·lectiva i equitat
- Adquirir coneixements sobre aspectes bàsics de salut i sistema sanitari
- Proposta d'objectius i programes d'acció en els Consells de Salut i a ciutadans per avançar cap els valors proposats.

Amb la regidoria de salut de l'Ajuntament hem reunit a totes les parts: Entitats (de salut del territori) i associacions cíviues, Professionals ABS (responsable ABS i responsable de salut comunitària) i Tècnics de salut municipals

La proposta de temes a tractar a nivell central es centraran en: **La Salut Comunitària i La nova Governança** i després seguir a diversos barris de Badalona

:

La primera sobre el tema: **La Salut Comunitària**: Salut i malaltia, determinants de salut, promoció i prevenció, actors i tasques de salut, el lideratge de l'atenció primària, diagnòstic, plans i programes, avaluació.

El ponent va ser **l'Andreu Segura Benedicto** L'acte el va presentar l'Olga Fernández Quiroga, en nom dels organitzadors: el Caps i l'Ajuntament de Badalona representat per la Cap del Servei de Salut, Purificació Leal Fernández. Una reunió molt profitosa en la que el ponent va fer una xerrada excel·lent pedagògica i didàctica, que les persones assistents van seguir amb

molt interès i sobretot amb un alt nivell de participació i diàleg . Farem una crònica-resum per publicar al proper Quadern, juntament amb el PPS. de l'Andreu que ens l'ha cedit.

I la segona sessió sobre

La nova governança del sistema de salut, la implicació, la participació i la corresponsabilitat de tots els actors, la organització en el territori, els Consells i comissions de salut com a instruments de treball de salut comunitària i millora del sistema. **Ponents Olga Fernández i Albert Ferris**

ALTRES ACTIVITATS PERMANENTS DE PARTICIPACIÓ I SALUT

Relació i aprofundiment amb d'altres associacions FOCAP, DEMPEUS, FDSP, NO gracias.;CCOO. UGT:...

PARTICIPACIÓ EN L'ELABORACIÓ DEL DOCUMENT: SINTESIS DE LES PROPOSTES PROGRAMÀTIQUES DELS PARTITS PARLAMENTARIS RESPECTE AL SISTEMA DE SALUT

Coordinat per l'Olga Fernández Quiroga

Hem treballat:- Organitzacions de professionals de la salut: CAPS, i FOCAP

- Associació ciutadana, DEMPEUS per a la salut pública,;

Organització acadèmica: el grup GREDS-EMCONET de la Universitat Pompeu Fabra – Organització de participació e-CRITERIUM

- *Organitzacions adherides* - El sindicat CCOO - La Coordinadora d'Usuaris de la Sanitat, CUS.

Ha estat una experiència de treball molt satisfactòria tant pels resultats com sobretot d'haver-ho fet de manera col·laborativa, i haver-nos coordinat per la seva publicació. Hem demostrat que aquesta manera de treballar no sols és possible, sinó molt desitjable, útil, profitosa i necessària. I el tema, la salut, s'ho val, per a que el nostre Sistema de Salut, sigui aquesta construcció col·lectiva en la qual tots estem implicats, i en la qual tots podem aportar i en la que pensem seguir treballant.

Publicacions en les Webs/blocs de les Entitats autores de l'anàlisi

CAPS <http://www.caps.cat/participacio-ciutadana/documents/292-document-politiques-salut-partits-eleccions-2010.html>

DEMPEUS <http://dempeus.nireblog.com/post/2010/11/19/que-diuen-partits-i-coalicions-a-catalunya-sobre-temes-de-salut>

e-CRITERIUM <http://ecriteriumcat.wordpress.com/2010/11/19/sistema-de-salut-partits-politics-i-eleccions-al-parlament-de-catalunya-2010/>

FOCAP <http://forumatencioprimaria.webnode.com/>

GREDS-EMCONET <http://www.upf.edu/greds-emconet/>
http://www.upf.edu/greds-emconet/actualitat/not_11.html

Publicacions en les Webs/blocs de les Entitats adherides

CCOO <http://www.ccoo.cat/sanitat/>
<http://www.ccoo.cat/sanitat/aspnet/noticia.aspx?id=130823>
CUS <http://www.cus-usuaris.org/index.html>
<http://www.cus-usuaris.org/propostes-partits-salut-catalunya-2010.pdf>

Publicacions en altres llocs webs

Clic-Austral: solucions de formació i comunicació en línia
<http://www.clic-austral.com/blog/2010/11/25/propostes-sobre-el-sistema-de-salut-dels-partits-politics-a-les-eleccions-a-catalunya-2010/>

Altres llocs a la xarxa -Slideshare: <http://www.slideshare.net/Olfequir>
- Twitter: sota el hashtag: #28N

MEDI AMBIENT I SALUT

Jornades

Hem participat i coorganitzat les Jornades sobre **L'ESCALFAMENT GLOBAL. INCINERACIÓ DE RESIDUS, SOLUCIÓ O PROBLEMA** que s'han celebrat a Barcelona el 30 de gener i el dia 1 de febrer a iniciativa del **CEPA** (podeu trobar a l web totes les conclusions i la ponència de la Carme Valls Llobet)

Les conclusions de totes les persones els participants experts/es han estat unànimes i contundents:

No hi ha tecnologia segura d'incineració de residus, tota activitat d'incineració té uns impactes a la salut, de les persones i al medi ambient: l'atmosfera no s'ha d'utilitzar com un gran abocador! Aquesta no és la solució.

Les alternatives són la prevenció de residus i la gestió dels recursos amb estratègies de sostenibilitat ambiental, social, econòmica i en definitiva de salut!!.

La incineració amb recuperació d'energia és un sistema de tractament tèrmic de poca eficiència energètica, malbaratador de recursos material i energia, productor de tòxics que no existeixen al medi, desincentivador del reciclatge i amb poca capacitat de generar treball i sostenibilitat

RECERCA

Aquest any el GMAS (Grup de Medi ambient del CAPS s'ha centrat en l'elaboració, debat, difusió d'aquest informe finançat pel CADs que podeu trobar al nostre web i que esperem que el proper any sigui editat:

EL MEDI AMBIENT I LA SALUT.QUALITAT DE L'AIRE,CONTAMINACIÓ QUÍMICA,SOROLL I RADIACIONS

Anàlisi de legislació i experiències de bones pràctiques de millora del medi i la salut. Propostes per a Catalunya.

Autoria:

Josep Martí Valls. Coordinador de l'informe

Núria Sancho Fortuny. Legislació

Clara Mestres Miserachs i Marc Homs Vallès. Experiències de Bones Pràctiques

L'objectiu ha estat sensibilitzar sobre la importància de la relació **Medi i Salut**, donar instruments per legislar i gestionar millor en relació a aquestes temàtiques, així com corresponsabilitzar als ciutadans de la seva salut, entesa com autonomia personal i prevenció

Ha tingut força repercussió entre els mitjans. Es va presentar al Col·legi de Periodistes el 4 de Novembre de 2010:

http://www.sostenible.cat/sostenible/web/noticies/sos_noticies_web.php?cod_id_ioma=1&seccio=6&num_noticia=445062

<http://www.ecodiari.cat/noticia/4086/contaminacio/antropogenica/epidemia/mortal/invisible>

<http://www.lavanguardia.mobi/mobi/noticia/54066266619/El-aire-contaminado-mata-mas-que-la-carretera.html>

<http://www.tv3.cat/elsmatins/videos/ramonfolch>

Hi ha també un enllaç directe des de la pàgina del CADS:

http://www15.gencat.cat/cads/AppPHP/index.php?option=com_events&task=view_detail&ajid=1046&Itemid=43&ModulActualitat=0

CONCLUSIONS DE CARÀCTER GENERAL

- **Cal fer visible l'epidèmia causada per la contaminació del medi**
- **Es reclama una *Agència Catalana de Qualitat Ambiental i Salut*, dins del Departament de Salut**
- **Cal lideratge polític fort, acció coordinada transversal entre els diferents Departaments amb competències i entre nivells de l'administració territorial**
- **És imprescindible Informació, sensibilització, participació i implicació dels ciutadans i les seves organitzacions (cíviques, ecologistes, sindicals, empreses, etc) en les decisions sobre medi ambient sostenible i salut**

PROGRAMA DONES SALUT I QUALITAT DE

ACTIVITATS DE FORMACIÓ i SENSIBILITZACIÓ

Tallers als PIAD de l'Ajuntament de Barcelona, (que ja vam començar al 2004), dirigits a dones del districte per afavorir el seu apoderament i donar eines per al manteniment dels seus drets i ser protagonistes de la pròpia vida

TALLERS D'EINES PERSONALS (1)
TALLERS SOBRE AUTOESTIMA (7)
TALLERS SOBRE DOLS I PERDUES (2)
TALLER SOBRE AMOR ROMÀNTIC (1)

Al 2010 hem realitzat **11 tallers** als PIADs de Barcelona sobre els temes Anteriors. **Aquest any hem intentat fer un d'aquesta tallers el d'autoestima a la presó de Brians però per dificultats de la institució 8derrumbament etc..) es comença al 2011 al mes de gener**

Són tallers de 9 o 12 sessions cadascun de dues hores de duració conduïts per una psicòloga-dinamitzadora del CAPS.

La valoració que es fa tant des de les dones, les professionals que els realitzen com de les responsables dels PIADs és molt positiva ja que realment dona eines per apoderar les dones per afrontar millor la seva pròpia vida en moments concrets .

La participació de les dones per cada taller es fa a través de les responsables dels PIAD que avaluen la seva participació i després fan el seguiment per tal de que es puguin incorporar a les activitats dels PIADs o crear grups de dones.

És una oportunitat que també dona eines per afrontar situacions de violència, de separació, per millorar l'autoestima i que poc a poc s'està consolidant com una eina de formació molt important i que permet que moltes dones de Barcelona passin cada anys per aquests tallers i d'altres que s'ofereixen des dels PIADs.

- També aquest any hem actualitzat a demanda del CIRD **LA MALETA PEDAGÒGICA** DE "DONES GRANS, DONES SÀVIES, DONES SANES"

- I hem participat en la VIII Sessió de treball del CIRCUIT BARCELONA CONTRA LA VIOLÈNCIA VERS LES DONES “La prevenció, repte per a l’eradicació de la violència masclista” 10 de novembre de 2010 – de 16 a 19hores

TALLER C: La prevenció de la violència contra les dones: l’experiència dels tallers d’eines personals amb grups de dones

Ponents Imma Lloret, Psicòloga psicoterapeuta. Programa Dones Salut i Qualitat de Vida del CAPS ;Olga Fernández Quiroga, psicòloga especialista en Psicologia Clínica. Programa Dones Salut i Qualitat de Vida del CAPS;Lidia Ruiz Navaridas, treballadora social, tècnica referent del Punt d’Informació i Atenció a les Dones del Districte de Gràcia

- Tallers similars tallers són també al catàleg de la Diputació i aquest any n’hem realitzat a Viladecans.(18 hores., autoestima) i alimentació i cos a Mataró (8 hores)
- També hem **realitzat xerrades sobre gènere i salut** (diversos temes) a iniciativa de diversos ajuntaments de l’àrea metropolitana sobretot en relació al 28 de Maig Dia d’acció per la salut de les Dones, dirigits a dones i associacions de dones .
Sant Boi del Llobregat, Terrassa, Pallafols, Sant Sadurní d’Anoia, Sant Andreu de la Barca, Cornellà de Llobregat, Llinars del Vallès, Sant Martí de Sarroca

- **Tallers Eines de participació** de l’Institut Català de les dones sobre
- Dones i Salut”
- Soc dona i estic a gust amb el meu cos”

Són tallers participatius de dues hores a tot el territori de Catalunya a demanda de les associacions de dones o tècniques dones dels Ajuntaments.

Al 2010 n’hem realitzat **22 de salut i 47 de cos**

- **CURS DE FORMACIÓ** dirigit a dones i associades i professionals de la salut a Cornellà (18 hores) : **EINES PER FER VISIBLES I CANVIAR ELS BIAXOS I ESTREOTIPS DE GÈNERE A LA SALUT** : DONES SALUDABLES PER GAUDIR

- **II ESCOLA PERMANENT DE PROMOTORES DE SALUT**

Aquesta escola està dirigida a promotores de salut que han fet diversos cursos de salut i gènere amb la nostra associació, per perfeccionar i aprofundir en temes i en metodologies

Aquest any els temes de debat han estat dos: Sexualitat i Els nostres cossos les nostres Vides

SEXUALITAT

Professorat

Margarita López Carrillo i Montse Pineda

Taller a partir del dossier de la revista MYS 19

Dinàmica a partir d'unes fitxes amb frases dels dossier que ens permetin comentar intercanviar i parlar des de la pròpia experiència a partir de les idees del text proposat

Taller a partir dels materials de la maleta *señorita crespis*

Dinàmica per descobrir d'on surt la definició de "la sexualitat"

Identificar-la com una construcció social

Comprendre la dimensió social de la sexualitat

ELS NOSTRES COSSOS LES NOSTRES VIDES

Professorat;

Silvia Elgarristas i Esperança Aguilà

Taller de dansa i moviment

expressant sentiments, relació amb les altres i coneixement del propi cos a partir de propostes individuals i col·lectives de la facilitadora a les alumnes

Taller reflexió sobre el propi cos

Repasant conceptes i dinàmiques per entendre com es viu el propi cos i que té a veure amb el nostre concepte de salut i benestar

Els materials utilitzats que han estat:

Com a materials sobre sexualitats us recomanem el dossier de la revista Mys 19 http://mys.matriz.net/mys19/19_portada.htm

I el material propi del CAPs (fitxes sobre textos diversos a partir del dossier de la revista MyS sobre Sexualitat

I la maleta de la *señorita crespis* que han fet les amigues de *Creación Positiva*

<http://www.creacionpositiva.net/documentos.php?c=tres&s=e>

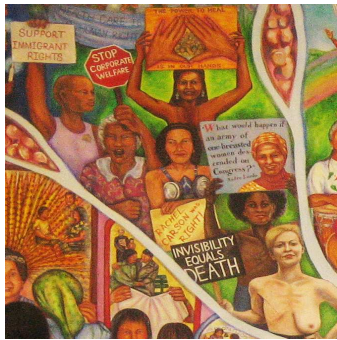
Sobre Cos la revista mys 24 http://mys.matriz.net/mys24/24_portada.htm i aquest article del Mys 10 de la Regina Bayo http://www.matriz.net/mys/mys-10/dossier/doss_10_05.html

RED DE PROFESIONALES SANITARIAS DE LASALUD

Des del CAPS promovem i coordinem una xarxa de dones professionals de la salut de tot l'estat que mantenim via internet i amb un seminari i un curs de formació anual. Actualment som a finals de 2010, 198 (metgesses, infermers, psicologues...)

XII SEMINARI AUTOAFIRMACIÓ DE LA XARXA DE PROFESSIONALS

SANITÀRIES CAPS a nivell estatal a Barcelona el 29 D'OCTUBRE, finançat per l'Institut de la Mujer, amb dues taules rodones sobre els temes.

Hi ha participen unes 107 dones de la RedCAPs de professionals de la salut de tot l'Estat. **AMB DUES TAULES RODONES:**

MESA I: LA SALUD DEL MEDIOAMBIENTE Y LA SALUD DE LAS MUJERES.

- "El Riesgo químico en España" **Dolores Romano**. Coordinadora del Área de Riesgo Químico de ISTAS
- "Los efectos para la salud de las mujeres de los tóxicos ambientales" **Carme Valls-Llobet**. Médica endocrina. Directora del Programa Mujer Salud y Calidad de Vida del CAPS
- "El calvario de las/os afectadas/os por tóxicos: un caso de muestra" **Mar Rodríguez Gimena**. Médica de familia.
- "¿Qué sabemos y qué ignoramos de los transgénicos" **Pilar Parra**. Bióloga y Nutricionista.

MESA II: LAS MUJERES DE LA RED INVESTIGAN

"¿Violencia y trastornos mentales?. 1000 mujeres de las USMC de Granada."

Ana Távora. Psiquiatra. Unidad de Salud Mental Comunitaria

- "Mujeres, drogas y género: una mirada cualitativa" **Eva Bolaños**. Psicóloga Especialista en investigación cualitativa, salud y género.
- "Biografías de divorcio de hombres y mujeres. Miradas cruzadas". **Montse Solsona**. Demógrafa. Centre d'Estudis Demogràfics de la UAB.

- "Las medicas y el principio de logro" **Ana Delgado**. Médica. Escuela Andaluza de Salud Pública.

CURSO DE MANEJO CLÍNICO EN ATENCIÓN PRIMARIA
"Morbilidad de las mujeres por encima de los cincuenta años"
Barcelona, 9 y 10 de abril de 2010
Organiza: programa Dones, Salut i Qualitat de Vida del CAPS

PROGRAMA

- 1- **RIESGOS CARDIOVASCULARES: identificación, manejo y prevención**
- 2- **RIESGOS DE CÁNCER DE MAMA: identificación, manejo y prevención**
- 3- **ENFERMEDADES TIROIDEAS: identificación, manejo y prevención**
- 4- **RIESGOS PARA EL METABOLISMO ÓSEO Y DOLOR MUSCULAR: identificación, manejo y prevención**
- 5- **PERIMENOPAUSIA: manejo de los trastornos del ciclo**
- 6- **MENOPAUSIA: manejo de los síntomas climatéricos**

PUBLICACIONES Participació en el monogràfic dels Quaderns de Psicologia de la universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Psicologia.
Vol 12, No 2 (2010) **NÚMERO MONOGRÁFICO: Desigualdades de género en "tiempos de igualdad". Aproximaciones desde dentro y fuera de la/s psicología/s**
Amb el tema La salud bio-psico-social re-generada de la Carme Valls Llobet Directora del Nostra programa Dones salut i Qualitat de Vida del CAPS.

Revista MyS :Mujeres y salud

www.mys.matriz.net

Han sortit els exemplars 27-28 i 29 amb documents especials
"Para quien el beneficio? Parlant de com afecta la crisi a la salut de les dones i a qui està beneficiant.

Sumari 27-28

EDITORIAL Colabora con el campamento feminista Internacional para la mujeres de Haití.

ENREDHADAS Remedios caseros. Leonor Taboada

LA ENTREVISTA Malen Cirerol. Leonor Taboada.

EL DEDO EN LA LLAGA ¿Medios de comunicación o empresas de marketing? Carme Valls .

Consentimiento informado Del consentimiento informado...a la decisión informada. Gaia Marsico.

Consentimiento aterrado. Francisca Fernández Guillén.

Óvulos para investigación: toda cautela es poca. Judy Norsigian

COSAS QUE NOS PASAN ¡Ay qué estrés! Margarita López Carrillo .

Menopausia Menopausia y nutrición. Pilar Parra .

Sexualidad La educación afectivo-sexual: ¿para cuándo? Rita Gavarró.

Género y sexualidad masculina. Jose Ángel Lozoya.

Hablan las enfermeras Enfermera sí pero no así. Concha Germán.

Ser enfermera en un hospital. Cristina Cantalejo.

Malos tratos Síndrome de alienación parental: el amor hay que ganarlo.

Claudia Truzzoli .

El mito de las denuncias falsas. Carlos Carnicer .

Nuestro linaje **Trótula de Salerno**.

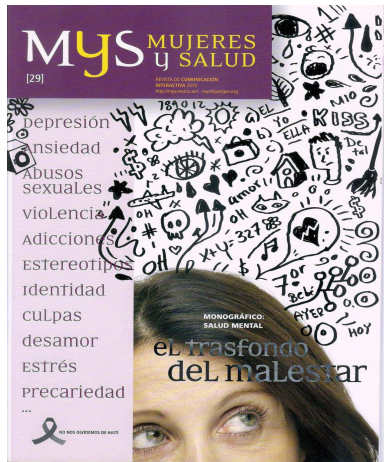
DSQ **Viaje a Senegal**. Esperanza Aguilà .

MyS libros.

Declaración de Toledo: **la salud y la crisis global**.

En movimiento **Jornadas feministas de Granada 2009**.

DOSSIER: ¿PARA QUIÉN EL BENEFICIO

I el darrer MYS 29 sobre Salut mental

“EL TRASFONDO DEL MALESTAR

Sumari del dossier

El trasfondo del malestar. Fina Sanz.

Una mirada biológica sobre la depresión y la ansiedad. Carme valls llobet .

¿Son mas depresivas las mujeres? Regina bayo .

El cuerpo, antídoto de la locura. Luz casanovas .

Madres e hijas y la construcción de la identidad femenina gemma cánovas

la omnipotencia: riesgos de desear ser un gran-diosa madre. Asunción gonzález de Chávez.

El abuso sexual en la infancia y su repercusión en la edad adulta maría jesús soriano.

Talleres de autoconsciencia: una oportunidad de salir a flote. Imma Lloret

¿alguna sabe cómo se hace? Margarita López carrillo .

Para que el amor de pareja no me (nos) ponga de los nervios ana távora

mujeres que abusan de sustancias psicoactivas: mirando sin ver. Eva Bolaños

A salud de las mujeres inmigrantes. Consecuencias psicológicas y emocionales

PARTICIPACIÓ EN LA XARXA DE DONES I SALUT DE CATALUNYA, que pretén coordinar i establir relacions entre els grups de dones de Catalunya que treballen en salut, potenciar la celebració del dia 28 de Maig, dia Internacional

d'acció per la salut de les dones, que celebrem plegades des de fa sis anys. Des del 2002 s'ha constituït en Federació d'organitzacions i formem part de la Junta .

Aquest any hem participat en la organització i realització del **28 de maig que aquest any l'hem concentrat en una Jornada [28 de maig dia internacional d'acció per la salut de les dones](#)**

Dia Internacional d'Acció per la Salut de les Dones

Jornada: Salut, dones i immigració al CCDFB BONNEMAISON 3^a PL AN T A

Presentació

Margarita López Carrillo Presidenta de la Xarxa

Ponència . **Carme Ollé** Ginecòloga ASSIR de Drassanes

Taula rodona

Esther García Presidenta de Psicòlegs sense Fronteres

Mercè Meroño d'Àmbit Dona

Mama Samateh Presidenta d'AMAM

PARTICIPACIÓ A D'ALTRES XARXES:

Manteniment de la relació amb la Red de Salud de las Mujeres Latinoamericanas y del Caribe (RSMLAC)

Participació al Consell Dona de l'Ajuntament de Barcelona

Participació al consell assessor sobre Violència contra les dones de l'ICD

Formem part de la RISG: Red de Investigación en salud y Género a nivell estatal

I també formem part de la Red Activas <http://www.redactivas.org/> que abans es deia GIE.

I de la COMPI <http://www.compi.org/> a nivell estatal a través de la Xarxa de Dones per la salut.

I de la Coordinadora feminista estatal amb qui mantenim relacions després de les Jornades de Granada

CENTRE DE DOCUMENTACIÓ I WEB

- Ha incrementat el seu fons bibliogràfic amb d'incorporació al catàleg de 53 nous llibres.
- Ha portat a terme cerques bibliogràfiques d'articles científics a les bases de dades biomèdiques, i s'han obtingut els articles més interessants, dels següents temes:

- Polítiques mediambientals i salut
 - Sensibilitat química múltiple (SQM) i Qualitat de Vida
 - SQM i diagnòstic
 - SQM i tractament
 - SQM i etiopatogènia
 - SQM i epidemiologia
 - Depressió i anèmia
 - Depressió i hipotiroïdisme
 - Depressió i trastorns del cicle menstrual
 - Depressió i hiperparatiroïdisme per dèficit de vitamina D
 - Ansietat i dèficit de zinc
 - Riscos de donació d'òvuls
 - Fibromialgia i parathormona
 - Deficiència de ferro i TDA
 - Fibromialgia i vitamina D
 - Progesterona natural
 - Tractament hormonal substitutiu
 - Dones i hipotiroïdisme
 - Dones i dèficit de vitamina D
- S'ha participat a la realització de:
- Revista MyS número 27-18 i 29
 - Document sobre sensibilitat química múltiple del grupo de expertas del Ministerio de Sanidad y Consumo (els capítols de Fisiopatologia i Tractament i Calidad de Vida))
 - Informe de Mediambient i Salut: Qualitat de l'aire, contaminació química, soroll i radiacions. Propostes per Catalunya.
 - Ha elaborat el dossier bibliogràfic pel curs "*Manejo clínico de la salud de las mujeres por encima de los 50 años*" destinat a professionals del a salut de la Red-Caps.
 - Manteniment del web een els apartats de DSQ i red de professionals de lasalut

Serveis del centre

- Consulta en sala (entre estudiants, investigadores i persones interessades)
- Préstec de llibres per una setmana
- Préstec de material didàctic per a activitats docents com a CAPS
- Cerques bibliogràfiques (bases de dades pròpies, Medline, Inter

PUBLICACIONS GENERALS DEL CAPS

Aquest any no hem editat cap número nou del Quadern però hem difós i distribuït el Quadern sobre participació. Ciutadana en salut editat al desembre del 2009

- I hem editat i penjat a la web tres butlletins el 39, 40 i 41 [Butlletí](#)
- Les revistes Mys 27-28 i 29 que s'expliquen a l'apartat del Programa DSQ www.mys.matriz.net
- I a la web hi ha l'informe sobre Medi ambient i salut qu esperem que el 2011 es pugui editar **Anàlisi de la legislació i les experiències de bones pràctiques de millora del medi i la salut** ([informe sencer](#))

Signat
Esperanza Aguila Ducet
presidenta

Barcelona 31 de desembre de 2010

amb el suport de

 **Consell Assessor
per al Desenvolupament Sostenible**

 **Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis

 Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

 Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

 **MINISTERIO
DE IGUALDAD**
SECRETARIA
GENERAL
DE POLÍTICAS
DE IGUALDAD
INSTITUTO
DE LA MUJER

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Interior,
Relacions Institucionals i Participació